

OD OBREDA DO KAZALIŠTA I NATRAG: LASTOVSKI POKLAD

SAŽETAK

Članak je doradena verzija referata tiskanog u zborniku radova sa znanstvenog skupa *Folklorni teatar u balkanskim i podunavskim zemljama* (Lozica 1984). Sudionici skupa imali su priliku vidjeti i dokumentarni tonski S8 film o pokladnim zbivanjima na Lastovu 1981. godine. Namjera je autorova bila pokazati promjene u strukturi karnevala na Lastovu tijekom posljednjih stotinjak godina, a posebna je pozornost upravljena na teatrabilne momente, predstavljanje i improvizaciju unutar izvedbe pokladnoga običaja. Autor postavlja hipotezu o opetovanom i postupnom slabljenju i jačanju rigidnosti obreda, što je na Lastovu dovelo prvo do pojave a zatim do nestanka onoga što je Nikola Bonifačić Rožin nazvao "pokladnom dramom". Na Lastovu se šezdesetih godina našega stoljeća događa ono isto što se nekoć dogodilo u Grčkoj, kazalište se rađa iz obreda. No, pokladni običaji slabe i dalje, kontinuitet čak možda dolazi u pitanje. Ali sedamdesetih godina jača svijest o vrijednosti običaja i na Lastovu. Obred mijenja funkciju. Napuštena magijska funkcija, pa i funkcija društvene kritike koja je još prije stotinjak godina došla u pitanje (zabrana čitanja oporuke), ustupaju mjesto isticanju lokalne pripadnosti kao novoj ulozi lastovskog *poklada*. Ljudi koji više ne žive na otoku skupljaju se na *poklad*, obred se obnavlja, jača njegova struktura, *grubih maskara* kao nositelja dijaloga u utorak više nema, začeci drame opet ustupaju mjesto uniformiranosti obreda.